

Κλιματική Δράση και Ισότητα

Η θέση της Greenpeace

GREENPEACE

www.greenpeace.gr

Η θέση της Greenpeace στο θέμα της ισότητας στην κλιματική δράση

Τα πρόσφατα επιστημονικά ευρήματα, σε συνδυασμό με την καλύτερη κατανόηση των κινδύνων που σχετίζονται με την αύξηση της πλανητικής θερμοκρασίας, κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τον πλανήτη: το κλιματικό μας σύστημα είναι πολύ πιο ευαίσθητο από ό,τι πιστεύαμε μέχρι πρόσφατα – πολύ σοβαρές επιπτώσεις που σχετίζονται με εξαφανίσεις ειδών, ακραία καιρικά φαινόμενα, καθώς και μεγάλης κλίμακας ασυνέχειες (όπως η τήξη των στρωμάτων πάγου) πλέον υπολογίζεται ότι μπορούν να συμβούν με πολύ μικρότερες αυξήσεις της θερμοκρασίας.

Η ανάγκη για τολμηρή δράση σε παγκόσμια κλίμακα προκειμένου να μειώσουμε τα αέρια τα θερμοκηπίου όσο πιο κοντά στο μηδέν είναι εφικτό ως τα μέσα του αιώνα, είναι εξαιρετικά επείγουσα, εάν θέλουμε να αποφύγουμε τις καταστροφικές και ανεξέλεγκτες κλιματικές αλλαγές. Σε αυτήν την προσπάθεια θα πρέπει να συμμετέχουν όλες οι χώρες.

Οι κυβερνήσεις στη Διάσκεψη για τις κλιματικές αλλαγές στην Κοπεγχάγη το Δεκέμβριο του 2009 θα πρέπει να επιτύχουν μία συμφωνία που να θέτει ισχυρούς και φιλόδοξους στόχους για μειώσεις εκπομπών και να παρέχει χρηματική και τεχνολογική υποστήριξη στις αναπτυσσόμενες χώρες προκειμένου οι τελευταίες να στραφούν σε μία ανάπτυξη χαμηλού άνθρακα και να προσαρμοστούν στις αναπόφευκτες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών.

Ενώ οι βιομηχανικές χώρες πρέπει να αναλάβουν ηγετικό ρόλο με τη θέσπιση φιλόδοξων στόχων μειώσεων των εκπομπών σε κάθε έκφανση της οικονομίας, θα πρέπει να συμμετάσχουν και οι αναπτυσσόμενες, καθώς το σενάριο οικονομικής τους ανάπτυξης βασισμένη στα ορυκτά καύσιμα είναι μη-βιώσιμο για τον πλανήτη. Η επιλογή για μία ανάπτυξη χωρίς άνθρακα, που είναι φιλική προς το περιβάλλον, προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες αειφόρου ανάπτυξης, τόσο για τις βιομηχανικές, όσο και για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Ένα από τα πιο κρίσιμα θέματα στις μελλοντικές συμφωνίες θα είναι η απάντηση στο 'ποιος' κάνει 'τι' και 'πότε'. Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση θα χρειαστεί να δομηθεί πάνω σε αρχές δικαιοσύνης και ισότητας. Αρχές που θα οδηγήσουν όλες τις μελλοντικές διεθνείς συμφωνίες για δράσεις περιορισμού της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Υπάρχει άμεση ανάγκη για τολμηρή δράση σε παγκόσμια κλίμακα προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου όσο πιο κοντά στο μηδέν είναι εφικτό ως τα μέσα του αιώνα. Μόνο έτσι θα αποφευχθούν οι πιο καταστροφικές συνέπειες των κλιματικών αλλαγών. Σε αυτήν την προσπάθεια θα χρειαστεί να συμμετάσχουν όλες οι χώρες.

Δημιουργία θέσεων εργασίας και ενεργειακή ασφάλεια.

Ένας μηχανικός επιθεωρεί μία ανεμογεννήτρια στο αιολικό πάρκο Nan, στο Nan'ao της επαρχίας Γκουαντόνγκ, την περιοχή με το μεγαλύτερο αιολικό δυναμικό στην Κίνα και τα μεγαλύτερα αιολικά πάρκα. Οι επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας προσφέρουν ευκαιρίες για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αυξημένη ενεργειακή ασφάλεια και αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

1) Η κλιματική δράση πρέπει να είναι δίκαιη και ισόνομη

Ο πλανήτης αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις: επικίνδυνες κλιματικές αλλαγές με πολλές καταστροφικές επιπτώσεις στις ανθρώπινες ζωές και το περιβάλλον, συνεχή απώλεια της βιοποικιλότητας με ένα πρωτόγνωρο ρυθμό, διεύρυνση της ανισότητας μεταξύ πλούσιων και φτωχών, κα. Τα τελευταία χρόνια οι κυβερνήσεις έχουν συμφωνήσει σε κάποια (αδύναμα) μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος, ωστόσο αυτές οι πρωτοβουλίες απέχουν πολύ από το να θεωρηθούν αποτελεσματικές.

Για παράδειγμα, ο στόχος του Πρωτοκόλλου του Κιότο για μείωση εκπομπών στα αναπτυσσόμενα κράτη κατά 5,2% ως το 2012, αν και αποτέλεσε μεγάλη πολιτική πρόκληση για να συμφωνηθεί, εντούτοις είναι ένα πολύ μικρό βήμα συγκριτικά με τις συμφωνίες που θα πρέπει να επιτευχθούν την ερχόμενη δεκαετία. Επίσης, οι Στόχοι Ανάπτυξης της Χιλιετίας (Millennium Development Goals) που σκοπεύουν να μειώσουν κατά το ήμισυ τη φτώχεια ως το 2015, ακόμα και αν επιτευχθούν, θα έχουν αφήσει περισσότερο από ένα δισεκατομμύριο κόσμο να επιβιώνει με λιγότερο από 2 δολάρια την ημέρα.

Είναι σαφές ότι οι κλιματικές αλλαγές θα επιδεινώσουν, τόσο τη φτώχεια, όσο και την ανισότητα. Οι πιο φτωχοί – η πλειοψηφία των οποίων είναι γυναίκες – θα είναι οι πρώτοι που θα πληγούν σφοδρότατα από τις κλιματικές αλλαγές, αν και θα έχουν συνεισφέρει ελάχιστα έως μηδαμινά στη δημιουργία του προβλήματος. Η αποτροπή των χειρότερων επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών είναι απαραίτητη εάν θέλουμε να εξαλείψουμε τη φτώχεια. Σε αυτό το πλαίσιο, όλες οι κλιματικές δράσεις – διεθνείς, εθνικές ή τοπικές – θα πρέπει να είναι ισότιμες. Θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ιστορικές ευθύνες και τις ικανότητες των εθνών να μειώσουν τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου και σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει να επιβαρύνουν τους φτωχούς πληθυσμούς και τις περιθωριοποιημένες κοινότητες.

Η κλιματική δράση μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη της αιφόρου ανάπτυξης, βελτιώνοντας την πρόσβαση στις ενεργειακές υπηρεσίες, αυξάνοντας τη στήριξη της βιώσιμης γεωργίας, επεκτείνοντας την προστασία των δασών και δημιουργώντας πρόσβαση στην εργασία σε μία παγκόσμια οικονομία χαμηλού άνθρακα. Φυσικά, η κλιματική δράση δεν αποτελεί πανάκεια για την εξάλειψη της φτώχειας και της ανισότητας. Ωστόσο, μία δίκαιη κλιματική δράση καθώς και η ενσωμάτωση της αρχής του 'climate proofing' – δηλαδή η διασφάλιση ότι οι επενδύσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν επιτείνουν τις κλιματικές αλλαγές ή δημιουργούν ευάλωτες υποδομές ή θεσμούς – στην ανάπτυξη και τις σχετικές πολιτικές, όπως το εμπόριο, θα είναι ουσιαστικής σημασίας.

2) Η κλιματική δράση προσφέρει ευκαιρίες ανάπτυξης

Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι οι κλιματικές αλλαγές θα καταστήσουν την ανάπτυξη εξαιρετικά δαπανηρή, εάν όχι αδύνατη, για πολλές κοινότητες σε όλο τον κόσμο. Αντιθέτως, η λήψη αποφασιστικής, ισότιμης δράσης για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών θα δημιουργήσει καινούργιες ευκαιρίες ανάπτυξης και θα βοηθήσει στην επίτευξη των Στόχων Αναπτυξιακών της Χιλιετίας.

Η Greenpeace απορρίπτει το ιδεολογικό επιχείρημα ότι η οικονομική ανάπτυξη και η δράση για το κλίμα είναι ασύμβατες μεταξύ τους, καθώς και ότι η συμβατική ανάπτυξη που στηρίζεται στην καύση ορυκτών καυσίμων θα πρέπει πάντα να προηγείται. Κάθε βιώσιμο μέλλον για τον πλανήτη μας οφείλει να μην περιλαμβάνει άνθρακα.

Η διευκόλυνση της μετάβασης των φτωχών χωρών σε έναν αναπτυξιακό δρόμο χωρίς άνθρακα, αφενός θα αποτρέψει την αύξηση των εκπομπών για πολλά χρόνια, αφετέρου θα αποσοβήσει το μελλοντικό κόστος απαγκίστρωσης της κοινωνίας από τον άνθρακα. Επιπλέον, υπάρχουν ελάχιστες ενδείξεις ότι η παγκόσμια μακροοικονομική ανάπτυξη από μόνη της θα καταφέρει ποτέ να εξαλείψει τη φτώχεια.

3) Οι καταναλωτικές συνήθειες πρέπει να γίνουν πιο βιώσιμες

Η οικονομική ανάπτυξη σήμερα στον αναπτυσσόμενο κόσμο και η μελλοντική ανάπτυξη στις αναπτυσσόμενες χώρες βασίζεται στο πετρέλαιο και στα υπόλοιπα ορυκτά καύσιμα. Έχει δημιουργήσει συγκεκριμένους τρόπους ζωής (lifestyle) και καταναλωτικές συνήθειες – ή και προσδοκίες για τέτοιο τρόπο ζωής – που είναι μη-βιώσιμες υπό οποιοδήποτε ενεργειακό σύστημα, αφού προϋποθέτουν απεριόριστη διαθεσιμότητα φυσικών πόρων και φθηνό εργατικό δυναμικό.

Η παγκοσμιοποίηση, τόσο της κατανάλωσης, όσο και της παραγωγής αγαθών και το διεθνές εμπόριο που περιλαμβάνουν, έχει δημιουργήσει επιπρόσθετες πιέσεις στο περιβάλλον και γενικότερα στον πλανήτη. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι καταναλωτές πρέπει να κάνουν τις καταναλωτικές τους συνήθειες πιο βιώσιμες. Ειδικότερα οι καταναλωτές στις πλούσιες χώρες πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου άλλων χωρών που σχετίζονται με τις δικές τους καταναλωτικές συνήθειες. Το ένα τέταρτο ή και περισσότερο των εκπομπών συγκεκριμένων αναπτυσσόμενων χωρών συνδέεται με αγαθά που εξάγονται στις πλούσιες χώρες.

Οι κλιματικές αλλαγές προκαλούν λιμούς στους φτωχούς και απειλούν τη διατροφική ασφάλεια. Αγρότες που κρατούν καλαμπόκια που έχουν πληγεί από έντονη ξηρασία στη Σουράλα, στο Κοταμπάτο των Φιλιππίνων, το 2005. Αφού η ακραία ξηρασία έπληξε τη γη τους, οι αγρότες ανακοίνωσαν σοδειά μειωμένη κατά το ένα-τρίτο. Η χειρότερη ξηρασία της χώρας τα τελευταία 50 χρόνια επηρέασε περίπου 700.000 ανθρώπους. Η άνοδος της θερμοκρασίας αυξάνει τον κίνδυνο ξηρασιών και άλλων ακραίων καιρικών φαινομένων στις αναπτυσσόμενες χώρες και θα πλήξει κυρίως τους φτωχούς.

4) Οι βιομηχανικές χώρες πρέπει να αναλάβουν ηγετικό ρόλο

Η διεθνής κοινότητα έχει αναγνωρίσει ότι οι κλιματικές αλλαγές πρέπει να αντιμετωπιστούν με αρχές ισότητας. Συγκεκριμένα, τα έθνη οφείλουν να δράσουν 'με βάση την ισότητα και σύμφωνα με τις κοινές, αλλά διαφοροποιημένες υποχρεώσεις τους και αντίστοιχες ικανότητες'.

Οι βιομηχανικές χώρες αναμένεται να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στη μάχη κατά των κλιματικών αλλαγών. Στην πρώτη φάση εφαρμογής του Πρωτοκόλλου του Κιότο αυτό μεταφράζεται ως επιβολή ανώτατων ορίων στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μόνο για τις βιομηχανικές χώρες. Εξαιτίας της ιστορικής ευθύνης για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που εξακολουθούν να υπάρχουν στην ατμόσφαιρα σήμερα, όπως επίσης και των υψηλών κατά κεφαλήν εκπομπών και της σημαντικής ικανότητας να πληρώσουν, οι βιομηχανικές χώρες στο σύνολό τους οφείλουν να μειώσουν τις εκπομπές τους κατά τουλάχιστον 40% κάτω από τα επίπεδα του 1990 ως το 2020, με τουλάχιστον τα τρία τέταρτα αυτής της μείωσης να πραγματοποιηθούν με εγχώριες δράσεις.

5) Όλες οι χώρες πρέπει να συμμετάσχουν στην κλιματική δράση

Από την ημέρα δημοσίευσης της πρώτης Έκθεσης Αξιολόγησης της Διακυβερνητικής Επιτροπής για τις Κλιματικές Αλλαγές του ΟΗΕ (IPCC) το 1990, είχε καταστεί σαφές ότι ακόμα και αν οι βιομηχανικές χώρες εκμηδενίσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, δε θα είναι εφικτή η σταθεροποίηση των ατμοσφαιρικών συγκεντρώσεων CO₂. Συνεπώς, είναι αναγκαία η κοινή δράση όλων των χωρών για την αποτροπή των καταστρεπτικών κλιματικών αλλαγών. Οι αναπτυσσόμενες χώρες οφείλουν να αναλάβουν μέτρα – βάσει διαφορετικών ικανοτήτων και συγκυριών – και να μειώσουν τις σημερινές και σίγουρα τις μελλοντικές εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου.

Αυτά τα μέτρα μπορούν να διαφέρουν: από τη θέσπιση στόχων ανά τομέα, ως τη θέσπιση στόχων σε όλο το εύρος της οικονομίας. Οι χώρες εκείνες με την ξεκάθαρη ικανότητα για δράση θα πρέπει να αναλάβουν δεσμεύσεις για το σύνολο της οικονομίας κατά τη διάρκεια της Δεύτερης Περιόδου Δεσμεύσεων του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Τα υπόλοιπα κράτη θα ακολουθήσουν αργότερα, όταν η ικανότητά τους για μείωση των εκπομπών – την οποία τα αναπτυσσόμενα κράτη θα πρέπει να υποστηρίξουν με παροχή χρημάτων και τεχνολογίας – θα έχει εξελιχθεί.

Στη Διάσκεψη για το Κλίμα στο Μπαλί το 2007, οι αναπτυσσόμενες χώρες συμφώνησαν να αναπτύξουν 'μετρήσιμες, ανακοινώσιμες και επαληθεύσιμες' δράσεις μετά το 2012 με σκοπό τον περιορισμό ή τη μείωση των εκπομπών τους. Ένας μεγάλος αριθμός αναπτυσσόμενων χωρών μπορεί να μειώσει τις εκπομπές από συγκεκριμένους τομείς θέτοντας στόχους για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την εξοικονόμηση ενέργειας ή τον τερματισμό της αποδάσωσης. Οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο Μπαλί από τις αναπτυσσόμενες χώρες, δηλαδή να υποστηρίξουν αυτές τις δράσεις με μεταφορά τεχνολογίας και χρηματοδότηση, πρέπει να μετουσιωθούν σε πράξεις.

6) Εσωτερική ισότητα

Ακόμα και στις φτωχές, αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχουν κοινωνικά σύνολα που ευθύνονται για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου με υπερβολικά μη-βιώσιμο τρόπο. Η πολιτική ελίτ σε αυτές τις χώρες συχνά χρησιμοποιεί τις μέσες τιμές εκπομπών –εξαιρετικά χαμηλές- προκειμένου να δικαιολογήσει τη διατήρηση του συμβατικού τρόπου ανάπτυξης. Στην πραγματικότητα κρύβεται πίσω από τους φτωχούς. Οι κυβερνήσεις χρειάζεται να αναλάβουν αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πλούσιοι στις αναπτυσσόμενες χώρες θα μειώσουν τις εκπομπές τους με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που οφείλουν να κάνουν οι πλούσιοι στις αναπτυγμένες χώρες. Δεν υπάρχει αποδεκτό επιχείρημα που να υποστηρίζει ότι τα υψηλότερα κοινωνικά στρώματα στα αναπτυσσόμενα κράτη δεν χρειάζεται να προβούν σε αλλαγές του τρόπου ζωής και στις καταναλωτικές συνήθειές τους.

Παράλληλα, οι πιο φτωχές και περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες στις πλούσιες χώρες, όχι μόνο υποφέρουν από έλλειψη πρόσβασης σε ενεργειακές υπηρεσίες, αλλά συνήθως είναι και τα πρώτα θύματα των επιπτώσεων των κλιματικών αλλαγών στις χώρες τους. Η ισότιμη κλιματική δράση – σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο - οφείλει να λάβει υπόψη της την αυξανόμενη κοινωνική ανισότητα στο εσωτερικό των κρατών.

Συνεπώς οι κυβερνήσεις πρέπει να αναπτύξουν πολιτικές που διασφαλίζουν ότι οι κλιματικές δράσεις δεν εντείνουν τις ανισότητες, αλλά τις αμβλύνουν. Όπως για παράδειγμα με την παροχή πρόσβασης σε αποκεντρωμένες πηγές καθαρής ενέργειας που δεν συγκεντρώνουν τη μόλυνση σε μακρινές, περιθωριοποιημένες κοινότητες. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι τοπικές κοινότητες συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τη μείωση των εκπομπών και τα μέτρα προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές και ότι λαμβάνουν τα απαραίτητα κονδύλια για την εφαρμογή των σχετικών δράσεων.

7) Καταμερισμός της προσπάθειας μετριασμού

Η ερώτηση 'Ποιος θα πρέπει να κάνει τι και πότε;' θα πρέπει να απαντηθεί βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων που λαμβάνουν υπόψη τους την ιστορική ευθύνη των κρατών (σημερινές και ιστορικές εκπομπές), την ικανότητα πληρωμής, το σχετικό πλούτο και το κατά κεφαλήν εισόδημα, καθώς και τη δυνατότητα μείωσης εκπομπών και παροχή βοήθειας προς άλλα κράτη για τον ίδιο σκοπό. Αυτό που χρειάζεται είναι ένας δίκαιος και ισότιμος τρόπος καταμερισμού της προσπάθειας μετριασμού και της ευθύνης για χρηματοδότηση.

Οι συγκρίσεις βάσει των σημερινών κατά κεφαλήν εκπομπών CO₂ δίνουν μία καλή εικόνα της τεράστιας διαφοράς ανάμεσα στις εκπομπές των πλουσίων και των φτωχότερων κρατών και καταδεικνύουν με σαφήνεια την καθολική πρωταρχική ευθύνη των βιομηχανικών χωρών. Εντούτοις, ο διαχωρισμός της ευθύνης αποκλειστικά με βάση τις κατά κεφαλήν εκπομπές δεν προσφέρει ένα ισότιμο ή και αποτελεσματικό πλαίσιο, στο οποίο μπορούν να στηριχθούν οι μελλοντικές πολιτικές αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών υπό την αιγίδα της UNFCCC. Μία ισότιμη κλιματική δράση δε θα πρέπει επίσης να επικεντρώνεται αποκλειστικά στα δικαιώματα εκπομπών – άρα στη ρύπανση. Αντιθέτως θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση σε ενεργειακές υπηρεσίες, καθώς και να προωθή τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Greenpeace υποστηρίζει τις αρχές που διέπουν το πλαίσιο για τα Δικαιώματα Ανάπτυξης και τα Αέρια του Θερμοκηπίου¹ και θεωρεί ότι είναι η πρόταση που βρίσκεται πιο κοντά στις αρχές της οργάνωσης. Το GDR αναγνωρίζει τα εξής τρία κριτήρια: ιστορικές εκπομπές (με αφετηρία το 1990), σημερινές κατά κεφαλήν εκπομπές και κατά κεφαλήν εισόδημα (μόνο για τους ανθρώπους που έχουν ετήσιο εισόδημα €7.500 και άνω).

Η χρήση του GDR ως μία λειτουργική βάση διαπραγματεύσεων θα απαιτούσε περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδίου, καθώς και μία σημαντική αλλαγή στον τρόπο, με τον οποίο επιχειρείται ο επιμερισμός των βαρών, τόσο στο Πρωτόκολλο του Κιότο, όσο και στη Σύμβαση Πλαίσιο του ΟΗΕ για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC). Ως εκ τούτου, η Greenpeace δε ζητά την άμεση εφαρμογή του ούτε υποστηρίζει το αίτημα των συγγραφέων για καθυστέρηση της έναρξης της Δεύτερης Περιόδου Δέσμευσης του Πρωτοκόλλου του Κιότο.

Για την ενδιάμεση περίοδο, η Greenpeace πιστεύει ότι η ιδέα που προτείνεται στο South-North Dialogue², αν και δεν αντιμετωπίζει το θέμα της εσωτερικής ισότητας, προσφέρει μία καλύτερη ευκαιρία να ενσωματωθούν οι αρχές μας σε μία πρόταση που να καταμερίζει δίκαια το βάρος της κλιματικής δράσης στη Δεύτερη Περίοδο Δέσμευσης.

Προστατεύοντας τα δάση και τις ζωές των ανθρώπων. Φορτώνοντας πιστοποιημένους, οικολογικούς κορμούς σε βάρκα στη Λίμνη Μάρει, Παπούα Νέα Γουινέα. Κάθε προσπάθεια να μειωθούν οι εκπομπές από την αποδάσωση θα πρέπει να σεβαστεί τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών και των τοπικών κοινοτήτων και να υποστηρίξει τον παραδοσιακό τρόπο ζωής τους.

8) Η ευθύνη των πλούσιων χωρών επεκτείνεται πέραν του επιπέδου εκπομπών τους

Η ισότιμη κλιματική δράση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ιστορική ευθύνη και την ικανότητα για δράση. Υπό αυτές τις αρχές, οι βιομηχανικές χώρες θα πρέπει να αναλάβουν μακροχρόνιες δεσμεύσεις που επεκτείνονται πέραν του επιπέδου των εκπομπών τους. Εκτός της μείωσης των εκπομπών τους σε μηδενικά επίπεδα, οφείλουν να χρηματοδοτήσουν δράσεις μετριασμού και προσαρμογής στις φτωχότερες χώρες.

Αυτό συνεπάγεται επαρκή και σταθερή χρηματοδότηση για κλιματική δράση στις αναπτυσσόμενες χώρες. Αξιολογήσεις από πηγές όπως η UNFCCC³, ο Σερ Νίκολας Στερν⁴ και η Oxfam⁵, υπολογίζουν το συνολικό κόστος για μετριασμό, τη συνεργασία σε θέματα τεχνολογίας, την προσαρμογή και τον τερματισμό της αποδάσωσης σε περίπου €110 (\$140) δις ετησίως. Αυτό το ποσό είναι κατά πολύ μικρότερο των παγκόσμιων αμυντικών δαπανών (\$1.339 δις⁶), και μόνο ένα μικρό ποσοστό από το παγκόσμιο ΑΕΠ (\$54 τρις⁷). Είναι συγκρίσιμο μέγεθος με το ύψος της σημερινής Επίσημης Αναπτυξιακής Βοήθειας (Official Development AID, ODA) (\$104 δις⁸), που μάλιστα είναι μικρότερη του αρχικού ποσού που υποσχέθηκαν οι βιομηχανικές χώρες το 1970 (0,7% του ΑΕΠ).

Επομένως είναι σαφές ότι χρειάζονται περισσότερα χρήματα για να αντιμετωπιστούν οι κλιματικές αλλαγές και αυτά τα κεφάλαια θα πρέπει να είναι επιπρόσθετα της ODA. Κατ' ελάχιστον, η σημερινή οικονομική βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες χώρες θα πρέπει να τριπλασιαστεί.

9) Αγορές και κεφάλαια

Μια παγκόσμια αγορά άνθρακα θα διαδραματίσει έναν κρίσιμο ρόλο στην εύρεση των απαιτούμενων κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων μετριασμού και προσαρμογής στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ωστόσο, οι μηχανισμοί της αγοράς από μόνοι τους δεν επαρκούν για να επιφέρουν τις απαιτούμενες δραστικές μειώσεις ούτε μπορούν να επιτύχουν τους στόχους της ισότητας που προαναφέρθηκαν.

Εκτός από την επίτευξη μεγαλύτερων μειώσεων άνθρακα, οι μηχανισμοί της αγοράς πρέπει να διαμορφωθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να συνεισφέρουν στην αειφόρο ανάπτυξη. Είναι επίσης απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι η οικονομική βοήθεια καταλήγει με αποτελεσματικό τρόπο στα φτωχότερα κράτη και αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη συγκεκριμένων μηχανισμών χρηματοδότησης που λειτουργούν υπό την αιγίδα της UNFCCC και που μπορούν να αναλάβουν μεταφορές κεφαλαίων για δράσεις μετριασμού, προσαρμογής και τερματισμού της αποδάσωσης.

Τα υψηλά κεφάλαια που απαιτούνται θα πρέπει κυρίως να συγκεντρωθούν μέσω μηχανισμών δημοπράτησης ή εμπορίας ρύπων, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η διαχείριση αυτών των μηχανισμών θα πρέπει να είναι δημοκρατική, διαφανής, χωρίς αποκλεισμούς και να επιτρέπει συμμετοχή και συμβολή από τους άμεσα εμπλεκόμενους. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι στο σύνολό της η χρηματοδότηση δαπανάται με τον πιο έγκαιρο και αποτελεσματικό τρόπο και τηρεί τα υψηλότερα περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα που έχουν συμφωνηθεί από τη διεθνή κοινότητα τις προηγούμενες δεκαετίες.

Παραπομπές

1 Baer P. et al. 2008: The Greenhouse Development Rights Framework. The right to development in a climate constrained world. Heinrich Böll Foundation, Christian Aid, Ecoequity and the Stockholm Environment Institute. (www.ecoequity.org/GDRs)

2 GTZ. 2004: South-North Dialogue on Equity in the Greenhouse. A proposal for an adequate and equitable Global Climate Agreement. Federal Ministry for Economic Development and Cooperation of Germany. www.wupperinst.org/uploads/tx_wiprojekt/1085_proposal.pdf

3 UNFCCC 2007: Report on the analysis of existing and potential investments and financial flows relevant to the development of an effective and appropriate international response to climate change. August 2007. http://unfccc.int/files/cooperation_and_support/financial_mechanism/financial_mechanism_gef/application/pdf/dialogue_working_paper_8.pdf

4 Stern N. 2006: Stern review: The economics of climate change. HM Treasury. www.hm-treasury.gov.uk/sternreview_index.htm

5 Oxfam 2007: Financing adaptation: what's needed in developing countries and who should pay. www.oxfam.org/en/policy/briefingpapers/bp104_climate_change_0705

6 SIPRI 2008: SIPRI Yearbook 2008. Oxford University Press. <http://yearbook2008.sipri.org>

7 World Bank 2008: Gross Domestic Product 2007. <http://siteresources.worldbank.org/DATAS/STATISTICS/Resources/GDP.pdf>

8 OECD 2008: Debt relief is down: other ODA rises slightly. OECD. April 2008. www.oecd.org/document/8/0,3343,en_2649_201185_40381960_1_1_1_1,00.html

GREENPEACE

Η Greenpeace είναι μια διεθνής μη κερδοσκοπική οργάνωση που με τη δράση της αναδεικνύει τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα και προωθεί αποτελεσματικές λύσεις για ένα πράσινο και ειρηνικό μέλλον.

Θέλοντας να διατηρήσει την ανεξαρτησία της, δε δέχεται χρηματοδότηση από εταιρείες, κρατικούς φορείς και διακρατικούς οργανισμούς, αλλά στηρίζεται αποκλειστικά στις συνεισφορές των υποστηρικτών της.

Κλεισόβης 9, 10677 Αθήνα, Τ: 210 38 40 774-5,
F: 210 38 04 008 www.greenpeace.gr,
gpgreece@diala.greenpeace.org

Το υλικό αυτό έχει παραχθεί χάρη στην οικονομική ενίσχυση των υποστηρικτών μας

